

og skal til det ærede Medlem, som sidst talte, kun sige, at den Grundsætning, han opstiller, har jo ikke Medhold hverken i de Henvisninger, der findes i den bestaaende Lovgivning, eller i den hittidige Lovgivningspraksis.

Da ikke flere forlangte Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Lovforslagets Overgang til anden Behandling
vedtoges uden Afstemning.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om Optagelse af et Statslaan.

(Lovforslaget findes i Tillæg C. Sp. 1879.)

Sagen sattes til Forhandling.

Finansministeren (*N. Neergaard*):

Det foreliggende Forslag fremkommer jo for at udfylde et vigtigt Led i Arbejdet for at konsolidere vore finansielle Forhold. Som bekendt har det jo paa Grund af de igennem flere Aar fortsatte Underskud paa vore Statsregnskaber været nødvendigt at optage ret betydelige midlertidige Laan i Udlandet. Disse midlertidige Laan ere ganske vist stiftede paa meget fordelagtige Betingelser, gennemgaaende til en Rente af $3\frac{1}{2}$ pCt. Men for det første kan man ingenlunde være sikker paa fremdeles at faa dem fornyede paa lige saa gunstige Vilkaar — jeg er saaledes ret sikker paa, at hvis Veksellaanene skulde have været fornyede i dette Foraar, vilde man være blevet nødt til at gaa ind paa væsentlig ugunstigere Vilkaar end dem, man sidste Gang kunde afslutte paa. Men dernæst maa man jo bemærke, at det at løbe paa midlertidige Laan for saa betydelige Beløb, som der her er Tale om — man vil erindre, at Vekselløbene løbe op til en Sum af 69 Mill. Kr. —, skaber en saare uheldig Utryghed for vore finansielle Forhold, og man tør vel sige for Landets Stilling i det hele taget. Vor Kredit er usvækket, men det udelukker jo ikke, at der kan komme urolige Forhold i Verdenssituationen og vanskelige økonomiske Forhold paa Laanemarkedet, som kunne bevirke, at det til Tider kan have sine Vanskeligheder at faa Veksellaanene fornyede, i alt

Fald paa nogenlunde tilfredsstillende Vilkaar. Jeg forstaaer derfor overmaade godt, at det har været et levende Ønske — udtalt, tror jeg, fra alle Parter i begge Rigsdagens Afdelinger —, at man kunde komme til at afløse disse midlertidige Laan med et fast Laan, og jeg selv har jo i saa høj Grad som nogen næret dette Ønske og udtalt det mange Gange. Jeg tør ogsaa sige, at i de omtrent to Aar, jeg har haft den Ære at staa i Spidsen for Finansministeriet, har jeg haft mine Bestræbelser rettede paa om muligt at stifte et saadant fast Laan. Men Forholdene vare jo meget vanskelige; det vil erindres, at paa en Tid, da Laanemarkedet laa saa overmaade meget gunstigere end i den Periode, jeg sigter til, lykkedes det i Foraaret 1910 jo ikke, skønt man udbød Laanet, at faa et eneste Bud herpaa. Noget saadant offentligt Udbud af Laanet har ikke fundet Sted siden. Jeg vil ikke dæle min højtærede Forgænger, fordi han da udbød Laanet, slet ikke; men da der ingen meldte sig, forekom det mig nok, at det vilde have været lidet heldigt, om dette skulde have gentaget sig. Det vilde have været ubetinget svækkende for Statens finansielle Renommé, hvis det skulde hænde to Gange, at man udbød Statslaan, uden at der meldte sig en eneste Lysthaver. Derfor have vi i Finansministeriet gaaet andre Veje; vi ere ikke optraadte som Laansøgere, men have naturligvis, gennem de mangehaande Forbindelser, vi have baade i Indlandet og Udlandet, bestandig haft Følere ude for at sondere Markedet og for at se, om der skulde aabne sig Mulighed for en heldig Afslutning af dette Forhold. Men der har, som sagt, været meget store Vanskeligheder, og disse Vanskeligheder have først og fremmest ligget i selve Laanemarkedets Tilstand. Laanemarkedet har i disse Aar gennemgaaende været ret deprimeret. Der har jo været en Del forskellige Udbud, men de ere næsten alle mislykkedes, og der har været til et hvilket som helst Tidspunkt overordentlig store Poster af Statsobligationer ogsaa fra Stater, hvis finansielle Soliditet lige saa lidt som Danmarks er omtvistet, som have ligget og flydt paa Markedet og søgt Købere til synkende Kurser. Et andet Forhold er jo den politiske Usikkerhed, der næsten hele Tiden har raadet i den storpolitiske Situation, da navnlig siden Marokko-Krisen sidste Efteraar; og dernæst har der ogsaa paa Arbejdsmarkedet været betydelige Uroligheder, der til Tider have voldt Van-